

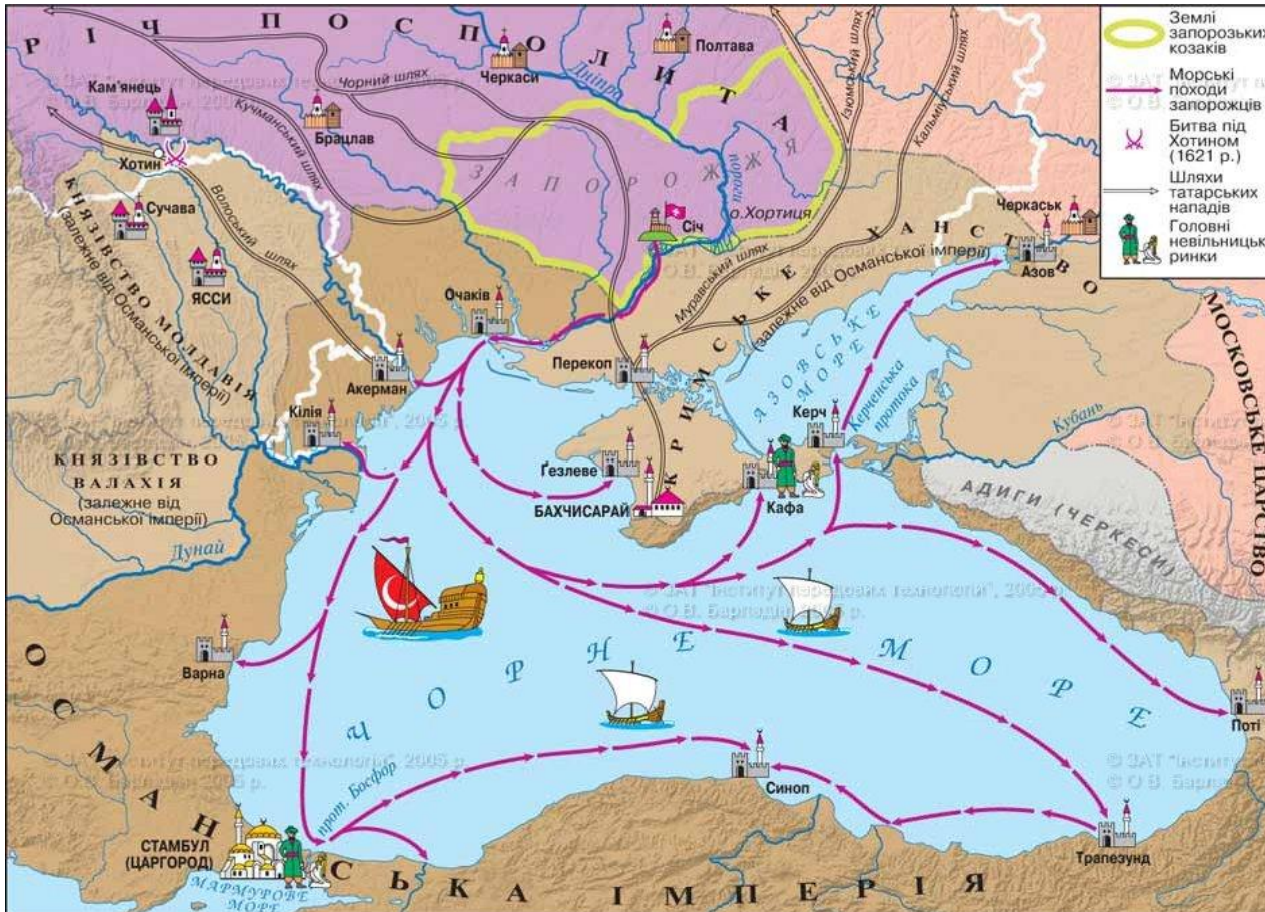

Підготовка до НМТ/ЗНО з історії України

Українські землі у складі
Речі Посполитої в першій
половині XVII ст.

ГЕРОЇЧНІ ПОХОДИ П.К.САГАЙДАЧНОГО

1618

похід козаків під проводом гетьмана П.Конашевича-Сагайдачного на Москву

1621

Хотинська війна
Османська імперія з Річчю Посполитою

ВІДНОВЛЕННЯ ПРАВОСЛАВНОЇ ЇЄРАРХІЇ

1620

- вдалось висвятити першого православного митрополита **И.Борецького**

И.Борецький

1632

- прийнято «Статті для заспокоєння руського народу»

П.Могила

© Шишкіна Євгенія

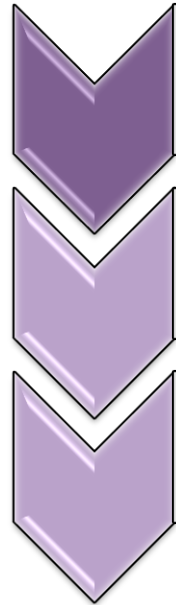
П. К. Сагайдачний

СТАТТІ ДЛ Я ЗАСПОКОЄННЯ РУСЬКОГО НАРОДУ

1632

- надано право будувати православні церкви
- відкривати братства, школи, типографії
- право обіймати державні посади

КИЄВО-БРАТСЬКА КОЛЕГІЯ 1632

Рік	1632
Місто	Київ
Засновник	Петро Могила
Основа	Київська братська школа 1615 Лаврська школа 1631
Мови	Греко-слов'яно-латинська

П.Могила

МАРКО ЖМАЙЛО 1625

МАРКО ЖМАЙЛО

КУРУКІВСЬКА УГОДА 1625

реєстр збільшено до 6 тисяч

збільшено плату реєстровцям

учасники повстання амністовані

нереєстрові козаки повертаються до поміщиків

ТАРАС ФЕДОРОВИЧ (ТРЯСИЛО) 1630-1631

ТАРАС ФЕДОРОВИЧ

ТАРАСОВА НІЧ

Бої під Переяславом **15 травня 1630**
пізніше згадувалися як повний розгром
польського війська

В «Історії Русів» її вперше названо
«Тарасовою ніччю»

Події описав в
однойменному творі **Т. Шевченко**

ПЕРЕЯСЛАВСЬКА УГОДА 1630

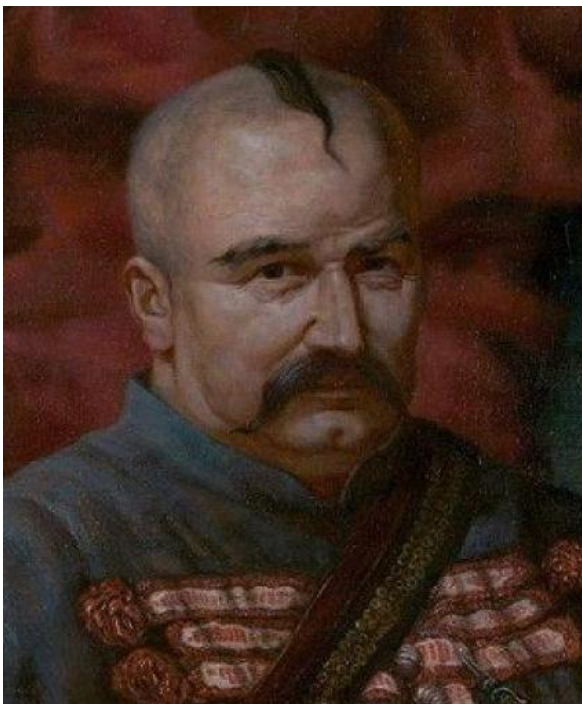
фактично підтверджувала Куруківську угоду

реєстр - 8 тис. осіб

амністія для учасників повстання та реєстрових козаків

уникнув покарання Тарас Трясило

ІВАН СУЛИМА 1635

ІВАН СУЛИМА

Г.ДЕ БОПЛАН

ФОРТЕЦЯ “КОДАК”, 1635

Збудована у липні 1635 з метою перешкодити втечі селян на Запорозьку Січ, додаткова мета — захист від набігів татар.

ПАВЛО БУТ, ЯКІВ ОСТРЯНИН, ДМИТРО ГУНЯ

1637-1638

ПАВЛО БУТ (ПАВЛЮК)

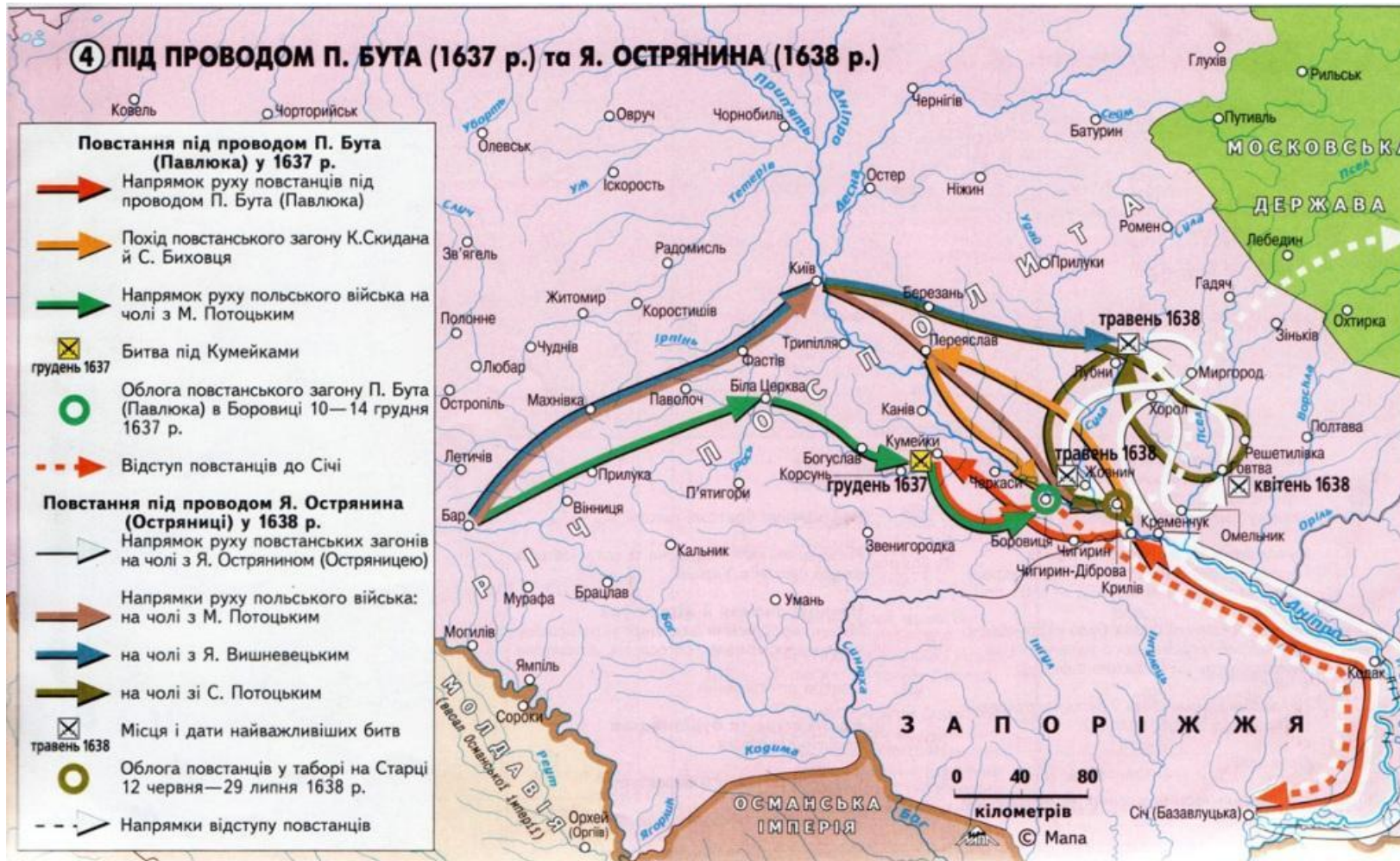

ЯКІВ ОСТРЯНИН (ОСТРЯНИЦЯ)

ДМИТРО ГУНЯ

ПАВЛО БУТ, ЯКІВ ОСТРЯНИН, ДМИТРО ГУНЯ

ОРДИНАЦІЯ ВІЙСЬКА ЗАПОРІЗЬКОГО 1638

- скасовано виборність козацьких старшин і козацький суд
- реєстр становив 6 тисяч козаків
- замість гетьмана Сейм призначав комісара-шляхтича
- зі шляхти призначалися також полковники й осавули
- реєстровцям дозволялося селитися лише в Черкаському, Канівському й Корсунському староставах
- нереєстрові козаки мали стати кріпаками
- Запорозька Січ підлягала ліквідації -- на Січі було введено реєстрову залогу, щоб розганяти там будь-які самовільні зібрання

ПРИЧИНИ ПОРАЗОК ПОВСТАНЬ

- починалися стихійно, без ретельного планування
- головна мета — помста кривдникам, а не реалізація певної програми
- селяни-повстанці не йшли далі своєї місцевості
- старшина та реєстровці схилилися до переговорів, а не до рішучих воєнних дій
- козацька армія поступалася польській у стратегії, озброєнні, вишколі

НАСЛІДКИ ПОВСТАНЬ

- реєстрове козацтво позбавлено самоврядування: полковниками могли бути тільки поляки, очолював військо не гетьман, а спеціальний королівський комісар
- козаки передавали полякам артилерію та військові відзнаки, обмежено територію розселення козаків
- на Дніпрі відбудовано Кодацьку фортецю, на території України постійно перебувало польське військо
- нереєстрові козаки перетворені на кріпаків, посилився феодальний гніт (збільшились панщина, податки з міст)
- масові втечі населення від польської розправи на Дон і Слобожанщину

ЗНАЧЕННЯ ПОВСТАНЬ

- боротьба набула національно-визвольного спрямування

- козацькі вимоги — захист православ'я, скасування кріпацтва, звільнення від польського панування об'єднали різні верстви українського населення

- масове покозачення селян і міщан, надбання досвіду збройної визвольної боротьби

- козаки стали лідерами національно-визвольного руху

- визнано, хоча й формально, існування православної церкви

- сприяли поширенню ідеї національного визволення, підготували ґрунт для Національно-визвольної війни під проводом Б. Хмельницького

ЗОЛОТИЙ СПОКІЙ 1638-1648

період в історії Речі Посполитої коли не було значних народних виступів і держава досягла свого найбільшого піднесення

ПОРТРЕТИ

Петро Могила. Народився в сім'ї молдавського господаря Симеона та угорської князівни Маргарет. Навчався у Львівській братській школі, Замойській академії. Брав участь у битві під Хотином. Згодом постригся в ченці. З початку XVII архімандрит Києво-Печерської лаври, 1632–1647 – митрополит Київський і Галицький. У 1632 домігся від королівської влади визнання вищої православної церковної ієрархії. Восени 1631 заснував Лаврську школу, незабаром цю школу було об'єднано з Київською братською, і з 1632 постає Києво-Могилянська колегія. Автор богослужбової книги «Требник» (1646).

ПОРТРЕТИ

Петро Сагайдачний. Народився в с. Кульчиці поблизу Самбора на Львівщині. Навчався в Острозькій академії. Брав участь у численних походах козаків. У 1618 р. повів козацьке військо разом з поляками на Москву. Похід закінчився Деулінським перемир'ям. З ініціативи Сагайдачного в 1620 р. було відновлено ієрархію православної церкви, митрополитом стає Йов Борецький. Допомагав полякам у Хотинській війні 1621 р. де був смертельно поранений.

ПАМ'ЯТКИ

Портрет Петра Конашевича-Сагайдачного з книги «Вірші на жалісний погреб шляхетного рицаря Петра Конашевича-Сагайдачного». 1622

ПАМ'ЯТКИ

Портрет князя Криштофа Збараського. Після 1622

ПАМ'ЯТКИ

Замок у Підгірцях (Львівська обл.). 1635–1640

ПАМ'ЯТКИ

Ансамбль Кафедрального костелу у Львові

ПАМ'ЯТКИ

Ансамбль Кафедрального костелу у Львові: каплиця Боїмів. 1609–1617

ДАТИ

1615	Заснування Київського Богоявленського братства (вступ П.Конашевича-Сагайдачного з Кошем Запорозьким)
1616	Здобуття козаками П. Конашевича-Сагайдачного м. Кафи (сучасна Феодосія) де розташовувався невільничий ринок
1618	Похід козаків під проводом П. Конашевича-Сагайдачного на Москву; підписання Деулінських угод; Річ Посполита отримала Чернігово-Сіверщину та Смоленщину
1620	Відновлення вищої православної церковної ієрархії; висвячення Феофаном на посаду митрополита Й.Борецького (з ініціативи П. Конашевича-Сагайдачного)
1620	Битва під Цецорою (поразка С. Жолкевського від Туреччини)
1620	Заснування Луцького Хрестоздвиженського братства

ДАТИ

1621	Хотинська війна (участь військ гетьмана П. Конашевича-Сагайдачного проти Османської імперії разом із військами С.Жолкевського; поразка Османа у війні)
1625	Куруківська угода (протистояння С. Конєцпольського з військами М. Жмайла поблизу м. Бар; створення 6 полків реєстровців)
1630	Повстання нереєстровців під проводом Т. Федоровича (Трясила); бій під Переяславом, «Тарасова ніч»; підписання Переяславської угоди (кількість реєстровців – 8 тис. козаків)
1631	Заснування П. Могилою Лаврської школи
1632	«Пункти (статті) для заспокоєння руського народу»
1632	Утворення Києво-Могилянської колегії

ДАТИ

1635	Захоплення та руйнування І. Сулимою фортеці Кодак (збудована французьким інженером Г. Л. де Бопланом з метою не допускати козаків у походи на турків і татар)
1637– 1638	Повстання під проводом Павла Павлюка, Якова Острянина, Дмитра Гуні
1637	Поразка повсталих під Кумейками
1638	«Ординації Війська Запорозького реєстрового.....», Жовнинська битва (повсталих козаків очолювали Я. Остряниця, Д. Гуня, К.Скидан)
1638– 1648	«Золотий спокій»; невдоволення українців польською владою
1646	Видання творів: «Требник» (Плач) П. Могили, «Православне сповідання віри» І. Трофимовича

ХПІ підготовка

Онлайн сервіс НТУ "ХПІ" для вибору спеціальності, тренування до тестів та успішного вступу в університети.

<http://training.kpi.kharkov.ua/>

Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»